

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33672
Nom	Audició musical
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1305 - Grau de Mestre/a en Educació Primària	Facultat de Magisteri	3	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1305 - Grau de Mestre/a en Educació Primària	16 - Especialista en educació musical	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
BOTELLA NICOLAS, ANA MARIA	95 - Didàctica de l'Educació Física, Artística i Música

RESUM

L'assignatura Audició Musical pertany a l'Itinerari d'Especialista en Educació Musical, dins del grau de Mestre en Educació Primària, que s'impartix en el segon quadrimestre. La seua càrrega lectiva és de 4,5 crèdits. Esta assignatura teoricopràctica persegueix en el seu conjunt que l'alumnat desenvolupe la capacitat d'escolta musical i d'identificació dels elements percebuts, així com que adquirisca tècniques d'anàlisi musical junt amb un repertori bàsic d'audicions.

L'assignatura es un dels eixos fonamentals de l'Itinerari, ja que contribuïx a desenrotllar capacitats bàsiques dels futurs mestres especialistes en música com ara la percepció (educació auditiva), l'expressió i l'anàlisi musical, així com la seua didàctica, projectant-se en la consecució de competències reals a l'enllaçar directament amb el currículum d'Educació Primària.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

L'accés a l'itinerari d'Especialista en Educació Musical exigeix una prova de nivell de la qual estaran exempts els qui tinguen el grau mitjà dels ensenyaments de música o equivalent.

COMPETÈNCIES

1305 - Grau de Mestre/a en Educació Primària

- Expressar-se oralment i per escrit de forma correcta i adequada en les llengües oficials de la comunitat autònoma.
- Utilitzar amb solvència les tecnologies de la informació i de la comunicació com a eines de treball habituals.
- Analitzar i incorporar de forma crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten l'educació familiar i escolar: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles; canvis en les relacions de gènere i intergeneracionals, multiculturals i interculturals; discriminació i inclusió social i desenvolupament sostenible; i també promoure accions educatives orientades a la preparació d'una ciutadania activa i democràtica, compromesa amb la igualtat, especialment entre homes i dones.
- Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individual.
- Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
- Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula.
- Reconèixer la identitat de cada etapa i les seues característiques cognitives, psicomotores, comunicatives, socials i afectives.
- Dissenyar, planificar i avaluar l'activitat docent i l'aprenentatge a l'aula en contextos multiculturals i de coeducació.
- Saber treballar en equip amb altres professionals de dins i fora del centre en l'atenció a cada estudiant, així com en la planificació de les seqüències d'aprenentatge i en l'organització de les situacions de treball a l'aula i en l'espai de joc.
- Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació educativa i ser capaç de dissenyar projectes d'innovació identificant indicadors d'avaluació.
- Comprendre que l'observació sistemàtica és un instrument bàsic per a poder reflexionar sobre la pràctica i la realitat, així com contribuir a la innovació i a la millora en educació.

- Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten estudiants amb diferents capacitats i diferents ritmes d'aprenentatge, així com adquirir recursos per a afavorir la seua integració.
- Conèixer els fonaments teòrics i pràctics del moviment humà i les activitats físiques.
- Comprendre el moviment humà i les activitats fisicoesportives com a fenomen sociocultural.
- Dissenyar, desenvolupar i avaluar el currículum.
- Conèixer el currículum oficial d'educació física en l'educació primària.
- Dissenyar i desenvolupar situacions d'ensenyament/aprenentatge en contextos de diversitat propis de l'educació física, amb una atenció especial a les diferències de gènere.
- Adquirir recursos per fomentar la participació en activitats fisicoesportives al llarg de la vida.
- Valorar i saber treballar de forma cooperativa com a condició per a la millora de l'activitat professional.
- Aprendre estratègies per a fomentar el desenvolupament professional del docent i el seu aprenentatge al llarg de la vida.
- Adoptar actitud autocrítica davant els processos d'ensenyament i aprenentatge, i valorar de manera reflexiva les experiències viscudes.
- Assumir la dimensió deontològica pròpia d'un professional de l'educació física i incorporar els principis ètics que orienten la seua intervenció docent.
- Conèixer i utilitzar estratègies i tècniques de recerca d'informació com a eina per al desenvolupament professional, així com les TIC en l'educació física i en la promoció de la pràctica d'activitat física.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Fomentar l'audició activa i conscient d'obres musicals.
- Reconèixer, identificar i relacionar els elements bàsics del llenguatge musical (ritme, harmonia, melodia, textura, dinàmica i timbre) per mitjà de l'anàlisi i l'audició.
- Reconèixer de forma auditiva les diferents famílies d'instruments i agrupacions instrumentals al llarg de la història, en la música culta i tradicional.
- Distingir per mitjà d'audició els estils i estètiques més importants de la història de la música.
- Conèixer l'evolució de la música europea des de l'antiguitat fins als nostres dies.
- Desenrotllar la capacitat d'anàlisi d'obres musicals com a exemples de la creació artística, comprendre el seu ús social i les seues intencions expressives.
- Aprendre a utilitzar fonts d'informació audiovisual per al coneixement de la música.

- Establir paral·lelismes entre audicions de distintes èpoques i estils.
- Implicar-se en l'audició de cada obra com a motor d'aproximació a la música.
- Aprendre a elaborar activitats didàctiques sobre audicions musicals per als diferents nivells d'Educació Primària.
- Ser capaç de crear aplicacions didàctiques sobre les creacions musicals històriques, folklòriques i sobre la música popular urbana.
- Saber tractar la informació i aplicar la metodologia del treball científic en els diferents tipus de música esmentats anteriorment.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. LA AUDICIÓN MUSICAL: FUNDAMENTOS TEÓRICOS Y METODOLÓGICOS

L'audició musical i la seua importància en la formació artística.

- La percepció auditiva.
- L'audició en l'Educació Primària.
- El comentari d'audició en una obra musical.

2. LAS CUALIDADES DEL SONIDO A TRAVÉS DEL ANÁLISIS AUDITIVO

- El so: percepció sensorial.
- Elements constitutius del so: altura, durada, intensitat i timbre.
- Representacions gràfiques i gestuals del so i els seus paràmetres.
- Ubicació espacial: orientació i direccionalitat del so.

3. LOS ELEMENTOS DEL LENGUAJE MUSICAL A TRAVÉS DEL ANÁLISIS AUDITIVO

- La melodia: motius melòdics, línia melòdica, estructura.
- La textura musical: monodia, polifonia, melodia acompanyada i textura no melòdica.
- La forma musical: xicotetes formes i formes majors.
- El ritme: pols, accent i mètrica. Ritme binari i ternari.
- El tempo. L'harmonia: l'acord. Consonàncies i dissonàncies.
- Procediments compostius bàsics: imitació, repetició, variació.

4. LA MÚSICA HASTA LA EDAD MEDIA A PARTIR DE LA AUDICIÓN

- El pensament musical a Grècia.
- El cant gregorià: característiques.
- La música profana: trobadors i troveros.
- La polifonia medieval: evolució.

5. LA MÚSICA EN EL RENACIMIENTO A TRAVÉS DEL ANÁLISIS AUDITIVO

- Característiques generals de la música renaixentista.
- La polifonia religiosa.
- La música vocal profana: madrigal, chanson i villancet.
- La música instrumental.
- Els compositors del segle d'or espanyol.

6. LA MÚSICA EN EL BARROCO A PARTIR DE LA AUDICIÓN

- Característiques generals de la música barroca.
- Les formes vocals religioses: l'Oratori, la Cantata i la Passió.
- Els orígens de l'òpera.
- Tècniques compositives del Barroc: el baix continu.
- Les formes instrumentals barroques: suite, sonata i concert.

7. LA MÚSICA EN EL CLASICISMO A TRAVÉS DEL ANÁLISIS AUDITIVO

- El Classicisme: característiques generals.
- Els grans compositors del període: Mozart i Haydn. Beethoven.
- Les formes clàssiques: variació, sonata, simfonia, quartet i concert.
- L'òpera en la Classicisme: el gènere buf i l'òpera seriosa.

8. LA MÚSICA EN EL ROMANTICISMO A PARTIR DE LA AUDICIÓN

- Característiques principals de la música romàntica.
- Música instrumental.
- Música vocal.
- Les corrents musicals nacionalistes.

9. LA MÚSICA HASTA LA SEGUNDA GUERRA MUNDIAL A TRAVÉS DEL ANÁLISIS AUDITIVO

- La disgregació del fenomen artístic: característiques generals.
- Moviments musicals de finals del segle XIX i meitat del segle XX: postromanticisme, impressionisme, neoclassicisme, expressionisme, nacionalisme i dodecafonisme.
- Compositors del segle XX: Debussy, Stravinsky, Prokofiev, Schönberg.

10. LAS MÚSICAS POPULARES URBANAS A PARTIR DE LA AUDICIÓN

- El jazz, el rock i el pop: característiques generals

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	45,00	100
Estudi i treball autònom	67,00	0
TOTAL	112,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia docent a emprar al llarg de les sessions es basa en una combinació de mètodes actius. Els conceptes rellevants de cada unitat temàtica s'introdueixen pel professor si bé de forma participativa, combinats amb l'exposició d'exemples i casos pràctics que resulten rellevants. Les sessions seran de dos tipus: teòriques i pràctiques.

En les sessions teòriques el professor introduirà els conceptes rellevants a treballar, si bé de forma participativa, mostrant exemples que resulten representatius. La participació de l'alumne en les discussions que es generen en l'aula és indispensable per a l'assimilació i aplicació dels conceptes que seran ficats en pràctica amb l'ajuda del professor, que guiarà l'estudiant en el procés.

Les sessions pràctiques, l'enfocament de les quals és majoritàriament cooperatiu, es basen en la realització d'exercicis amb les audicions sota la direcció del professor. Les activitats pràctiques es realitzaran preferentment en grup, i requeriran per part de l'alumne el treball dins i fora de l'aula. Els continguts teòrics es dedueixen a partir d'una reflexió sobre la pràctica preestablerta, contestant a preguntes com: què hem fet? ¿per a què? ¿cóm?... Pel seu caràcter educatiu, es treballen també capacitats actitudinals, com el respecte al moment interpretatiu o auditiu, treball cooperatiu, actituds i valors implícits en el desenvolupament d'exercicis pràctics, etc.

AVALUACIÓ

Serà obligatòria l'assistència d'almenys el 80% de les sessions presencials.

L'avaluació serà contínua i final, tenint en compte les pràctiques realitzades en totes les sessions del curs, els treballs encomanats i la participació en les classes, així com una prova escrita sobre el contingut teòric del programa. La informació per a evidenciar l'aprenentatge serà arreplegada, principalment, per mitjà de:

- Observació de l'assistència i participació (classes presencials, exposicions, seminaris, realització de propostes en grup)
- Correcció de treballs teòrics i pràctics (treball individual de l'alumne, autoaprenentatge dirigit, tutories, consulta bibliogràfica, lectures)
- Realització de proves pràctiques i teòriques sobre els continguts del programa. - Avaluació dels treballs encomanats.
- Assistència i avaluació de la participació individual i en grup tant en l'aula com en les tasques que es realitzen fora d'ella.
- Seguiment periòdic del progrés dels estudiants, tant en l'aula com en tutories individualitzades.

A més, es consideraran factors influents en la qualificació:

- La correcta expressió oral i escrita de l'estudiant.
- El respecte als drets humans, races, creences, igualtat de gènere, etc.

L'examen s'avaluarà a través d'un nombre d'audicions a determinar en les que l'alumne haurà de respondre a diferents qüestions, relacionades amb estos dos criteris:

1. Fer un comentari de l'audició, en els termes que se li requerisca en cada cas. Amb este criteri es podrà avaluar l'habilitat de l'alumne en el reconeixement dels distints elements estudiats i la compressió des del punt de vista historicomusical.
2. Elaborar una proposta de criteris a analitzar sobre l'audició que se li propose. Amb este criteri es podrà avaluar la capacitat de l'alumnat per a desenrotllar models de anàlisi auditiva, aplicables a una audició donada. L'avaluació serà contínua i global, tindrà caràcter orientador i formatiu, i haurà d'analitzar els processos d'aprenentatge individual i col·lectiu.

A més a més, s'utilitzarà la tècnica puzzle d'Aronson per a avaluar una part de la matèria.

La qualificació, representació última del procés d'avaluació, haurà de ser reflex de l'aprenentatge individual, entés no sols com l'adquisició de coneixements, sinó com un procés que ha de veure fonamentalment amb canvis intel·lectuals i personals experimentats pels estudiants al trobar-se amb situacions noves que exigixen desenrotllar capacitats de comprensió i raonament noves al seu torn. El procés d'avaluació dels estudiants pot comptar també amb l'elaboració d'un informe individualitzat del grau d'adquisició individual d'aprenentatges.

Examen: Aquells estudiants que no participen com a mínim del 80% de les sessions, realitzaran un examen final teòric i pràctic sobre el temari de tota l'assignatura. El valor d'esta prova serà el 100% de la qualificació final.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- AGUILAR, M^a.C. (2002). Aprender a escuchar música. Madrid: A. Machado Libros.
- BOTELLA, A. M (2021). Nuevas maneras de entender la audición musical en Primaria. Valencia: Tirant lo Blanc apunts
- CASINI, C. (2006). El arte de escuchar la música. Barcelona: Paidós
- COPLAND, A. (1994). Cómo escuchar la música. Fondo de Cultura Económica. Breviarios.
- SZENDY, P. (2003). Escucha. Barcelona: Paidós.

Complementàries

- BERNSTEIN, L. (2003). El maestro invita a un concierto. Conciertos para jóvenes. Madrid: Siruela.
- BURKHOLDER, J. P., GROUT, D. J., PALISCA, C. V. (2008). Historia de la música occidental. Madrid: Alianza Editorial.
- MALBRÁN, S. (2007). El oído de la mente. Madrid: Akal.
- SCHAFER, R. M. (1981). El nuevo paisaje sonoro. Buenos Aires: Ricordi.
- SCHAFER, R. M. (1992). Hacia una educación sonora. Pedagogías musicales abiertas. Buenos Aires: Ricordi.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Continguts

Es mantenen els continguts programats i recollits en la guia docent, però s'han prioritzat els teòrics enfront dels pràctics per garantir la consecució dels objectius d'aprenentatge essencials. Concretament s'ha centrat tot el procés d'ensenyament-aprenentatge en el treball en grup i en les activitats teòriques com a treball que ha de fer l'estudiant. Els continguts d'escolta musical (audicions) que el model híbrid dificulta molt s'han deixat a la feina autònoma de l'estudiant, prèvia explicació de professor, i a la feina a casa, prèvia explicació per part de professorat, per a les sessions virtuals del grup que no assisteix de manera

presencial.

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

S'atorga llibertat a l'estudiantat per realitzar les activitats programades d'acord amb la seva pròpia temporalització. Programaran sessions en línia (tasques, activitats, exercicis ...) que apareixen recollides a l'aula virtual, així com vídeoconferències en l'horari i data d'algunes sessions de classe. S'han afegit activitats d'avaluació contínua per suplir les sessions presencials d'escolta d'audicions musicals: com el quadre d'audicions de la fi de l'Edat Mitjana i dels períodes renaixentista i barroc (temes 4, 5 i 6).

Respecte dels temes 7, 8 i 9 s'utilitzarà la mateixa metodologia de treball cooperatiu indicada a la guia de l'assignatura, però atenent a un calendari de treball en línia i mantenint la comunicació amb cada grup mitjançant els fòrums, tutories i seminaris.

3. Metodologia docent

S'utilitzarà la plataforma de l'aula virtual per compartir material i es realitzaran sessions de Blackboard Collaborate per vídeoconferència, així com el Microsoft Team per a treballs en grup i el fòrum a l'aula virtual.

A més, es farà servir una metodologia de treball col·laboratiu basada en els grups puzzle d' Aronson en la qual els alumnes són responsables de la creació dels materials d'estudi, així com de part de la docència. La supervisió de la creació dels materials i les presentacions es porta a terme a través de l'aula virtual mitjançant els fòrums i la utilització de tutories de seguiment.

4. Avaluació

S'ha incrementat el pes de l'avaluació contínua en la nota final. S'han afegit activitats d'avaluació contínua i tasques de classe en les sessions presencials. S'ha atorgat major qualificació al lliurament de la feina individual de propostes didàctiques per treballar la música popular urbana. Tot això s'ha ponderat sobre 100% de la qualificació final, tenint en compte que els temes 1 al 6 i el 10 valen el 65% de la qualificació final i els temes 7, 8 i 9 un 35%.

5. Bibliografia

La bibliografia recomanada es manté, ja que és accessible per a tot l'alumnat.